

MEMO 2018/2

**GÁLIS, Radek. *Černí baroni od Černé věže, České Budějovice: Měsíc ve dne, 2017, 271 s.*
ISBN 978-80-906469-7-1.**

Radek Švec

V prosinci roku 2017 vyšla kniha s názvem *Černí baroni od Černé věže*, jejímž autorem je novinář a publicista Radek Gális. Kniha se zabývá osudy členů pomocných technických praporů, tedy lidí, kteří se svými postoji a životním počináním stali nepohodlnými tehdejšímu komunistickému režimu a které v důsledku toho čekal místo standardních vojenských povinností pobyt v pracovních táborech, kde je kromě vyčerpávající práce čekalo i ponižování, resp. pošlapávání jejich lidské důstojnosti.

Po krátkém úvodu, jehož autorem je historik PhDr. Petr Blažek, Ph.D. a který ve stručnosti vysvětluje základní problematiku pomocných technických praporů, následuje třináct rozhovorů s bývalými příslušníky těchto útvarů Československé lidové armády (které v letech 1950-1954 sloužily pro internaci a převýchovu tzv. politicky nespolehlivých osob, podléhající tehdejšímu brannému zákonu) pocházejícími z Českobudějovicka. O svém působení u pomocných technických praporů a následném nelehkém údělu po propuštění do civilu na stránkách knihy postupně vyprávějí Stanislav Češka, JUDr. Jan Decker, Petr Frank, Mons. Václav Kulháněk, Ing. Julius Lukeš, Jiří Pešek, Miroslav Petrášek, P. Hugo Josef Pitel, Bohumil Šabatka, Karel Šulčík, RNDr. Václav Šulista, František Walisch a Jiří Werner. Kniha je dále doplněna medailonem Mgr. Ivana Mánka, s kterým už autor nestihl rozhovor uskutečnit.

V jednotlivých rozhovorech pamětníci vzpomínají na své dětství, mládí a období před nástupem k pomocným technickým praporům. Vysvětlují rovněž důvody, proč byli k těmto útvarům (roztroušeným po celém tehdejší Československu) přiřazeni. Ve vzpomínkách se vracejí k těžkým, ale i úsměvným okamžikům svého působení u PTP. Vyprávějí o svém návratu do civilu a následném životě v područí komunistického režimu, kdy byli často sledováni státní bezpečností a nemohli sehnat odpovídající pracovní uplatnění. Často se zmiňují rovněž o tom, že jejich děti nemohly kvůli minulosti svých otců studovat na středních či

vysokých školách. V neposlední řadě vzpomínají i na období po listopadu 1989 a svoji následnou rehabilitaci v demokratickém státě.

Rozhovory jsou doplněny také autentickými dobovými fotografiemi, které výstižně zachycují atmosféru pomocných technických praporů a dané doby. Zajímavý je také fakt, že se Radek Gális při rozhovorech s pamětníky uchyluje i k hodně osobním otázkám, které se týkají jejich názorů na aktuální politické události či jejich vztah k víře a náboženství. Zajímá se také o jejich názor na humoristický román Miroslava Švandrlíka Černí baroni a stejnojmenný film natočený podle této knihy, který často zkreslil a „pokřivil“ pohled dnešní generace na příslušníky pomocných technických praporů.

Kniha Černí baroni od Černé věže je podle autora určena zejména lidem, kteří se o problematiku pomocných technických praporů budou v budoucnu zajímat, ale „pétépáci“ už tady nebudou. V tomto ohledu s ním lze jen souhlasit. Publikace je o to cennější, že vyšla v době, kdy Svaz PTP v roce 2017 ukončil po třech desetiletích svou činnost z důvodu vysokého věku a zdravotního stavu svých členů. Je nutné si uvědomit, že všem pamětníkům, kteří pomocnými technickými prapory prošli, je dnes kolem devadesáti let a velké množství z nich již tento svět opustilo. My všichni, kteří se problematikou pomocných technických praporů zabýváme, nemáme na zaznamenání životních osudů zbylých členů těchto útvarů bohužel již mnoho času. Radkovi Gálisovi se povedlo zaznamenat autentické příběhy třinácti mužů, které komunistický režim pod záminkou vojenské služby izoloval v nelehkých podmínkách pracovních táborů a které proti jejich vůli a nepřiměřeně dlouho nutil k těžké práci spojené s pokusem o násilnou ideologickou převýchovu. Někteří z nich se však již bohužel vydání této knihy nedožili. Jsem přesvědčen, že zmapování jejich životních osudů neztratí svoji hodnotu a stane se pramenem přístupným další badatelům, který přispěje k tomu, aby výzkum pomocných technických praporů mohl pokračovat v budoucnu i nadále.